

BEZPIECZEŃSTWO W INDYWIDUALNYM GOSPODARSTWIE ROLNYM

Lista kontrolna

Stan techniczny i zachowanie podczas obsługi pilarki cd.	Tak	Nie	Działania dla poprawy bezpieczeństwa
• Czy przed przystąpieniem do pracy na pilarce usuwasz wszystkie przedmioty, by mieć odpowiednio dużo wolnej przestrzeni do pracy?			
• Czy podczas pracy masz dopasowane ubranie z zapiętymi rękawami?			
• Czy podczas pracy używasz okularów ochronnych i ochronników słuchu?			
• Czy tnąc drewno na drobne elementy, używasz popychaczy?			

ZWIERZĘTA

Twoje zachowanie podczas pracy ze zwierzętami	Tak	Nie	Działania dla poprawy bezpieczeństwa
• Czy w budynkach inwentarskich jest porządek i wystarczające oświetlenie?			
• Czy zbliżając się do zwierząt dajesz znać o swojej obecności i unikasz podchodzenia do koni lub bydła z tyłu?			
• Czy dbasz o to, by zwierzęta były obsługiwane zawsze przez te same osoby?			
• Czy są wydzielone stanowiska dla samic karmiących?			
• Czy zachowujesz szczególną ostrożność w postępowaniu ze zwierzętami chorymi lub będącymi w stanie leczenia?			
• Czy psy w Twoim gospodarstwie mają wydzielony teren pod wybieg i czy ograniczasz im swobodne przebywanie w obrębie posesji lub poza nią?			

ŚRODKI OCHRONY ROŚLIN

Stan techniczny opryskiwacza używanego w gospodarstwie i zachowanie w obchodzeniu się ze środkami ochrony roślin	Tak	Nie	Działania dla poprawy bezpieczeństwa
• Czy użytkowany opryskiwacz posiada zaświadczenie potwierdzające jego sprawność techniczną i jest oznaczony aktualnym znakiem kontrolnym?			
• Czy zostałeś odpowiednio przeszkolony do wykonywania zabiegów chemicznej ochrony roślin?			
• Czy pamiętasz o obecności drugiej osoby podczas wykonywania oprysków środkami ochrony roślin bardzo toksycznymi i toksycznymi (T+ i T)?			
• Czy wiesz, jakiego rodzaju środki ochrony roślin stosujesz i jaka jest ich toksyczność?			
• Czy przechowujesz środki ochrony roślin w wydzielonym, wentylowanym, zamykanym na klucz pomieszczeniu?			
• Czy wiesz, jak powinno się postępować z resztkami nieużytych środków ochrony roślin, z cieczami roboczymi oraz pustymi opakowaniami?			
• Czy środki ochrony roślin przechowujesz w oryginalnych i oznakowanych opakowaniach?			
• Czy posiadasz oznakowany i wydzielony sprzęt, stosowany do przyrządzenia cieczy roboczej?			
• Czy zabiegi ochrony roślin wykonujesz, używając środków ochrony indywidualnej (kombinezonu, butów gumowych, rękawic gumowych, maski lub półmasek)?			
• Czy kupujesz środki ochrony roślin w oryginalnych i nieuszkodzonych opakowaniach, z czytelną i napisaną w języku polskim etykietą (instrukcją)?			

Rolniku!

Praca w gospodarstwie rolnym często wymaga także innych umiejętności, takich jak prace stolarskie, murarskie, obsługa maszyn czy naprawa urządzeń elektrycznych. Konieczność łączenia zupełnie różnych zadań powoduje, że jesteś narażony na wypadki bardziej niż inni – w rolnictwie zdarzają się one dwa razy częściej niż w innych działach gospodarki, a wypadki śmiertelne do czterech razy częściej.

Sprawdź, co możesz zrobić, by gospodarstwo było bezpieczne dla Ciebie i Twojej rodziny – wypełnij poniższą listę kontrolną. Nie musisz jej nigdzie przesyłać, nikt nie będzie Cię oceniał. Potraktuj listę jako okazję do sprawdzenia siebie. Porozmawiaj z najbliższymi. Wystarczy chwila refleksji, a możesz zapobiec wielu nieszczęściom. W przypadku odpowiedzi „nie” – przemyśl możliwe rozwiązania służące poprawie bezpieczeństwa na terenie Twojego gospodarstwa.

PODWÓRZE

Ogólny stan bezpieczeństwa	Tak	Nie	Działania dla poprawy bezpieczeństwa
• Czy podwórze ma równą nawierzchnię bez zbędnych uskoków, występów i dołków?			
• Czy z terenu gospodarstwa uprzążane są resztki roślinnych i zwierzęcych odchodów?			
• Czy na podwórzu jest porządek (nie ma porzucanych przedmiotów i ręcznych narzędzi lub leżących przewodów elektrycznych)?			
• Czy studzienki, szamba, otwory technologiczne są przykryte pokrywą zabezpieczającą?			
• Czy podwórze jest dostatecznie oświetlone?			
• Czy w okresie zimowym systematycznie usuwasz śnieg z dróg i przejść na podwórzu i posypujesz nawierzchnię piaskiem?			

BUDYNKI

Stan bezpieczeństwa budynków w gospodarstwie	Tak	Nie	Działania dla poprawy bezpieczeństwa
• Czy są zapewnione bezpieczne wejścia do budynków i na poddasza użytkowe, tj. nieuszkodzone drabiny, schody z poręczami, niskie progi w drzwiach i właściwe oświetlenie?			
• Czy powierzchnie podłóg i posadzek w budynkach inwentarskich są równe?			
• Czy są zamontowane zabezpieczenia, które uniemożliwiają samoczynne zamykanie się drzwi, np. w wyniku podmuchu wiatru?			
• Czy haki, śruby, gwoździe są umieszczone na ścianach budynków na wysokości powyżej 2 m, co zapobiega zahaczeniu podczas przechodzenia?			
• Czy otwory stropowe służące do przyjmowania i zrzucania słomy, siana czy ziarna są zabezpieczone pokrywami, barierkami ochronnymi i listwami podłogowymi?			
• Czy schody w budynkach są prawidłowo wykonane (wys. stopnia 17 cm, szer. ok. 30 cm) i nie mają ubytków?			
• Czy przy schodach jest sprawna instalacja oświetleniowa z włącznikiem w pobliżu zejścia i wejścia?			
• Czy używasz nieuszkodzonych drabin (o mocno osadzonych, nieruchomych szczeblach, niespawanych lub malowanych) i czy posiadają one zabezpieczenia przed przewróceniem?			
• Czy jest wydzielone miejsce składowania paliw, środków chemicznych, nawozów, butli z gazem?			
• Czy drobne narzędzia i urządzenia warsztatowe są poukładane i zabezpieczone przed dostępem dzieci i osób postronnych?			

INSTALACJE I URZĄDZENIA ELEKTRYCZNE

Stan instalacji elektrycznych w gospodarstwie	Tak	Nie	Działania dla poprawy bezpieczeństwa
• Czy wszystkie bezpieczniki są oryginalne (nienaprawiane) i nieuszkodzone?			
• Czy wszystkie gniazda wtykowe, gniazda bezpiecznikowe, puszki, włączniki mają nieuszkodzone obudowy?			
• Czy wszystkie używane w gospodarstwie przewody i przedłużacze mają nieuszkodzoną izolację?			
• Czy instalację elektryczną wykonano bez prowizorycznych podłączeń (kabel zakończony wtyczką, brak połączeń „na krótko”)?			
• Czy wszelkie prace przy instalacji lub odbiornikach energii elektrycznej wykonujesz przy odłączonym napięciu?			
• Czy podczas pracy przy urządzeniach elektrycznych stoisz zawsze na suchym podłożu?			
• Czy wiesz, jak postępować w przypadku, gdy ktoś w Twojej obecności ulegnie porażeniu prądem elektrycznym?			

CIĄGNIKI

Stan techniczny i zachowanie podczas użytkowania ciągnika	Tak	Nie	Działania dla poprawy bezpieczeństwa
• Czy ciągnik jest zarejestrowany i posiada aktualny przegląd techniczny? Czy oświetlenie drogowe i sygnalizacyjne są sprawne?			
• Czy znasz instrukcję obsługi ciągnika i stosujesz zasady jego bezpiecznej obsługi? Czy w ciągniku jest apteczka?			
• Czy urządzenia rozruchowe ciągników są sprawne?			
• Czy uruchamiasz ciągnik tylko wtedy, gdy siedzisz na miejscu operatora?			
• Czy przed ruszeniem ciągnikiem zawsze upewniasz się, że w pobliżu nie znajdują się jakies osoby, np. dzieci?			
• Czy ciągnik jest wyposażony w kabinę lub ramę ochronną?			
• Czy stopnie wejściowe do kabiny są całe, niepowyginane i czyste?			
• Czy zapewniłeś porządek w kabinie (nie ma porzucanych narzędzi lub innych przedmiotów)?			
• Czy ciągnik posiada osłonę końcówki wałka odbioru mocy?			
• Czy podnośnik hydrauliczny jest sprawny?			
• Czy wychodząc z ciągnika zawsze wyłączasz silnik i zaciągasz ręczny hamulec, a kluczyk trzymasz w miejscu niedostępnym dla dzieci?			
• Czy zawsze po zakończeniu pracy wyłączasz uprzednio zablokowane hamulce kierunkowe?			
• Czy bieżnik kół ciągnika zapewnia bezpieczną jazdę?			

PRZYCZEPY

Stan techniczny i wyposażenie przyczepy	Tak	Nie	Działania dla poprawy bezpieczeństwa
• Czy użytkowane w gospodarstwie przyczepy są zarejestrowane i posiadają aktualny przegląd techniczny?			
• Czy zaczep przyczepy wyposażony jest w sprężyny odciążające lub podpory zaczepu oraz sworzeń zabezpieczony przed wypadnięciem?			
• Czy przyczepy są wyposażone w urządzenia ułatwiające wchodzenie i schodzenie?			

Stan techniczny i wyposażenie przyczepy cd.	Tak	Nie	Działania dla poprawy bezpieczeństwa
• Czy zamknięcia burt są sprawne?			
• Czy unikasz przewożenia osób na załadowanej lub pustej przyczepie niewyposażonej w siedziska?			
• Czy przed odcięciem przyczepy od ciągnika podkładasz pod koła przyczepy kliny zapobiegające samoczynnemu przetaczaniu?			

MASZYNY ROLNICZE

Stan techniczny maszyn w gospodarstwie	Tak	Nie	Działania dla poprawy bezpieczeństwa
• Czy wszystkie użytkowane w gospodarstwie maszyny mają osłony na przekładniach: zębatych, łańcuchowych, pasowych, klinowych oraz na wystających, obracających się podczas pracy wałach?			
• Czy wszystkie maszyny napędzane od WOM mają osłonę końcówki wału napędowego?			
• Czy wały przegubowo-teleskopowe na całej długości mają osłonę zabezpieczającą?			
• Czy zabezpieczasz maszyny przed przewróceniem, opadnięciem lub przygnieceniem osób znajdujących się w pobliżu?			
• Czy roztrzaskacz obornika jest wyposażony w siatkę ochronną montowaną na przedniej burcie?			
• Czy na czas pracy kombajnu zbożowego zabierasz ze sobą gaśnicę?			
• Czy kombajn zbożowy ma sprawną technicznie drabinkę wejściową?			
• Czy podpierasz przyrząd żniwny podczas naprawy kombajnu w polu?			
• Czy kosiarka rotacyjna jest wyposażona w cały fartuch, osłaniający bębnowe mechanizmy tnące?			
• Czy unikasz usuwania stomy zapychającej prasę przy włączonym napędzie?			
• Czy maszyny napędzane silnikiem elektrycznym mają sprawną instalację elektryczną (jednolity lub prawidłowo przedłużony kabel, wtyczki, nieuszkodzoną izolację i obudowy)?			
• Czy sprawdzasz stan techniczny i usuwasz stwierdzone usterki przed rozpoczęciem użytkowania każdej maszyny?			
• Czy zapewniasz, by na pracującej lub transportowanej maszynie nie przebywały osoby postronne (jeśli producent maszyny nie przewidział konieczności obsługi przez dodatkowe osoby)?			
• Czy wyposażasz w tablice ostrzegawcze maszynę, której szerokość wykracza poza obrys ciągnika (na drogach publicznych)? Czy masz przygotowany przenośny zestaw świateł do zamontowania na tej maszynie?			

PILARKI

Stan techniczny i zachowanie podczas obsługi pilarki	Tak	Nie	Działania dla poprawy bezpieczeństwa
• Czy znasz instrukcję obsługi i bezpiecznego użytkowania pilarki łańcuchowej?			
• Czy pilarka tarczowa jest wyposażona w kaptur i osłonę dolną?			
• Czy tarcza piły ma wszystkie zęby?			
• Czy pilarka jest wyposażona w klin rozszczepiający do cięcia wzdłużnego?			